716/05

Den 31. januar 2005 blev i sag nr. 63.936:

xxx xxxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsforsikring i Danica Pension, klager over, at selskabet med virkning fra den 1/3 2004 har stoppet udbetaling ved tab af erhvervsevne samt præmiefritagelse.

Selskabet har stoppet udbetaling ved tab af erhvervsevne samt præmiefritagelse med virkning fra den 1/3 2004 under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med 1/2 eller derunder.

Af klagerens skadeanmeldelse og den indsendte lægeattest fremgår det bl.a., at han havde været sygemeldt siden den 1/11 2001 med stress, hjertebanken, forhøjet blodtryk og svimmelhed.

Det fremgår af sagen, at klageren er født i 1948, og at han indtil sin sygemelding havde arbejdet som salgschef i 14 år i det samme firma.

I skrivelse af 6/2 2002 til klageren meddelte selskabet, at han var berettiget til udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse fra karensperiodens udløb den 1/2 2002 til den 1/4 2002. Udbetalingen skete efter bestemmelserne om midlertidig er-

hvervsudygtighed, og selskabet oplyste, at det senere ville tage stilling til vurderingen af den generelle erhvervsevne.

Efterfølgende valgte selskabet at forlænge udbetalingerne i flere omgange for en midlertidig periode (1/4 2002 til 1/3 2004), hvor klagerens erhvervsevne i hans eget erhverv blev vurderet.

Psykolog K.J. har den 30/10 2003 foretaget en psykologisk undersøgelse af klageren og har i sin erklæring af 5/12 2003 anført følgende:

"**Vurdering**:

P.C.B. [klageren] er en 55 årig mand, som er psykologisk undersøgt for en vurdering af behandlingsmuligheder i forbindelse med opstart af pensionssag.

…

Helbredsmæssigt er der tale om forhøjet blodtryk som gennem en del år har været svært at regulere. I sommeren -01 fik P.C.B. ganske pludseligt et 'anfald': hjerteblanken, svimmelhed og svedudbrud - en tilstand som udviklede sig således, at P.C.B. måtte sygemeldes. Fra dec. -01 har P.C.B. gået hos psykiater, som vurderer, at der er tale om en depressiv tilstand på baggrund af udbrændthed - P.C.B. er i antidepressiv behandling og går til samtaler.

På baggrund af aktuelle psykologiske undersøgelse fremstår P.C.B. normalt til godt begavet uden tegn på kognitive vanskeligheder af betydning - bortset fra koncentrationsbesvær som må tilskrives emotionelle forhold.

Personlighedsmæssigt må P.C.B. beskrives som stort set upåfaldende og med et godt selvværd. Dog ses et depressivt personlighedsmønster, idet P.C.B. gennem sit liv har stillet meget store krav til sig selv om ansvar og præstationer. Han har samtidig - sandsynligvis ikke bevidst - været usikker på om han kunne indfri egne forventninger. Aktiv konkret handling har været P.C.B.'s foretrukne forsvarsstrategi - på bekostning af en egentlig bearbejdning af følelser og konflikter, hvilket betyder at belastninger gennem årene har hobet sig op. Dette med et sammenbrud af det psykiske forsvar og depression til følge.

Med denne forståelse af P.C.B.'s personlighed er det vanskeligt at pege på yderligere behandlingsmuligheder. Angiveligt har P.C.B. kun i begrænset omfang profiteret af den samtaleterapi han har faet hos sin psykiater. Skal der skabes ændring ad terapeutisk vej vil der være tale om en meget langvarig proces og det er ikke sandsynligt at f.eks. et terapeutisk forløb af kortere varighed hos en psykolog vil ændre væsentligt på erhvervsevnen.

Derimod er det vigtigt for P.C.B.'s livskvalitet, at han sikres ro og overskuelighed i det daglige uden pres og krav om at præstere - samt at han fortsætter den behandling han er i gang med."

På baggrund af psykologerklæringen har selskabets lægekonsulent, der er speciallæge i psykiatri, vurderet, at klagerens erhvervsevne i ethvert erhverv (den generelle erhvervsevne) ikke var nedsat til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne. Det generelle erhvervsevnetab vurderedes til at være mindre end halvdelen. Ifølge lægekonsulenten pegede psykologerklæringen ikke på væsentlig nedsættelse af erhvervsevnen i et ikke stressende arbejde.

I skrivelse af 15/1 2004 til klageren meddelte selskabet, at udbetaling ved tab af erhvervsevne samt præmiefritagelse stoppede den 1/4 2004, fordi selskabet havde vurderet hans generelle erhvervsevnetab til at være mindre end halvdelen.

Klagerens advokat har efterfølgende bl.a. fremlagt kopi af ressourceprofil samt pensionsindstilling fra Å. Kommune for selskabet.

Af ressourceprofilen fremgår bl.a.:

"**1 Faglige og praktiske kompetencer i relation til arbejdsmarkedet:**

…

Afprøvning ved P.'s El-installation.

C.P. oplyser at P.C.B. har arbejdet stabilt. Han er kommet når han kunne og er gået, når han ikke har kunnet klare mere. Det har været fra ½ til 3 timer på en dag.

…

C.P. er glad for at P.C.B. kommer og hjælper. Han skønner at indsatsen ligger på ca. 10 % af en normal indsats. Hvis han skulle betale noget for det, ville han hellere ansætte en arbejdsdreng nogle timer.

Han mener ikke indsatsen svarer til et fleksjob.

…

**5 Helbredsmæssige forhold i relation til arbejdsmarkedet:**

**Helbred: …**

P.S. [psykiater] oplyser at P.B. næppe kommer i gang igen. Der er udbrændthed, reurasteni samt somatiske gener. P.S. vurderer det urealistisk at P.B. vil kunne komme til at præstere noget, der kan modsvare kravene til et fleksjob.

Sagen forelagt sociallæge M.M.

M.M. vurderer at tilstanden er varig og at der ikke er behandlingsmuligheder. M.M. anbefaler derfor at der tilkendes pension.

…

Status P.S. august 2003:

Behandles med depressiv medicin, hvorved der er sket en beskeden bedring. Imidlertid bliver patienten ikke arbejdsdygtig, og der udfældes mere og mere et billede af en klassisk neurosten tilstand.

Det vurderes at arbejdsevnen er nedsat til under 1/3.

Diagnoser F48.0 Neurasteni. F34.1 …[ulæseligt]

Psykologisk undersøgelse, K.J. [psykolog] Å. Amt 30.10.2003:

Vanskeligt at pege på yderligere behandlingsmuligheder. Angiveligt har PCB kun i begrænset omfang profiteret af den samtaleterapi han har fået hos sin psykiater. Det er ikke sandsynligt at et terapeutisk forløb af kortere varighed hos en psykolog vil ændre væsentligt på erhvervsevnen.

**Vurdering:**

Varigt psykisk handicap som væsentligt reducerer arbejdsevnen.

Ingen behandlingsmuligheder, som kan bedre arbejdsevnen."

Af begrundelsen for pensionsindstillingen fremgår bl.a.:

"Afprøvning har vist en arbejdsevne, som ikke modsvarer kravene til et fleksjob.

De personlig kompetencer er nu begrænsede og modsvarer ikke arbejdsmarkeds krav.

P.C.B. har ingen forestilling, ønsker, initiativ eller motivation i forhold til nyt job.

Helbredsmæssigt et varigt psykisk handicap som væsentligt reducerer arbejdsevnen.

Tilstanden er varig og der er ikke behandlingsmuligheder."

Selskabets psykiatriske lægekonsulent gennemgik oplysningerne, men han fandt ikke grundlag for at ændre sin vurdering af erhvervsevnen, hvilket selskabet meddelte klagerens advokat om i skrivelse af 19/2 2004.

Å. Kommune har i skrivelse af 27/1 2004 til klageren meddelt, at han var blevet bevilget førtidspension med virkning fra den 1/2 2004. Dette modtog selskabet meddelelse om i skrivelse af 13/2 2004 fra klagerens advokat, men har efterfølgende i skrivelse af 16/2 2004 meddelt advokaten, at dette ikke ændrede på selskabets vurdering. Af skrivelsen fremgår bl.a.:

"Som begrundelse for denne vurdering lægger lægekonsulenten blandt andet vægt på, at den psykologiske undersøgelse ikke peger på nogen væsentlig nedsættelse af P.C.B.'s erhvervsevne i et ikke stressende arbejde.

Jeg gør opmærksom på, at kommunen ved tilkendelse af førtidspension har mulighed for at se hele vejen rundt om en person, altså tage højde for flere ting end kun lægeoplysninger, mens Danica Pension kun vurderer ud fra de beskrevne objektive fund."

Klageren har i skrivelse af 11/3 2004 til selskabet bl.a. anført:

"Danica Pension benytter sig af begrebet 'erhvervsevne' og har tilstillet deres kunder denne oplysning således, at dette begreb skal indgå i betingelserne i stedet for ordet 'arbejdsevne'. Begrebet arbejdsevne og erhvervsevne opfattes i visse kredse som værende det samme. Men ved forespørgsel direkte hos de personer som har foretaget diverse behandlinger/undersøgelser og indstillinger for min person og mit hel-

bred, stiller disse sig uforstående overfor Danicas beslutning om at fastholde det synspunkt at jeg har så meget erhvervsevne i behold, at jeg ikke er berettiget til udbetaling fra min forsikring. Dette endda efter at der er gjort opmærksom på Danicas direkte ordlyd om erhvervsevne i de anvendte forsikringsbetingelser, også specielt omkring mulighed for omskoling o.s.v.

Min manglende forståelse bunder i to forhold.

Dels har jeg fået bevilget ydelse for tab af erhvervsevne fra et andet forsikringsselskab i samme sag, ud fra samme rapport, ydermere er det derfra blevet meddelt at ydelserne er bevilget frem til 2013, uden yderligere undersøgelser! Det vil sige at dette selskab tolker rapporten på vidt forskellig måde fra Danica!

Dernæst udtrykker både psykiater og psykolog at de finder situationen fuldstændig uholdbar, idet det menes at rapporterne omkring mit helbred må være blevet tydet forkert.

Både min psykiater P.S, og psykologen K.J. udbeder sig mere specifikke spørgsmål, for at bedre kunne belyse min tilstand på en mere forståelig måde for Danicas lægekonsulenter.
Der medsendes en uddybning fra psykolog K.J. omkring vurderingen af den psykologiske undersøgelse dateret d. 05.12.03"

Af den medsendte udtalelse af 10/3 2004 fra psykolog K.J. fremgår bl.a.:

"Som understreget i den psykologiske undersøgelse fra undertegnede, K.J., anses det ikke som sandsynligt, at der ad terapeutisk vej vil kunne skabes en væsentlig forbedring af P.C.B.'s erhvervsevne.

…

Et ikke stressende erhvervsarbejde er ikke at finde, når en sådan kronisk tilstand er indtruffet. P.C.B.'s erhvervsevne, hvor han har haft et par timers manuelt arbejde - med objektivt set ganske få belastninger - om dagen og alligevel er han blevet udtrættet, må anses for at være det, som han kan klare."

7. 63.936

I skrivelse af 14/4 2004 til klageren har selskabet fastholdt sin afgørelse.

Klageren er utilfreds med selskabets afgørelse og gør over for nævnet gældende, at selskabet skal yde forsikringsdækning på baggrund af tabt erhvervsevne. Han har i klageskrivelsen nærmere redegjort for sit krav.

I selskabets skrivelse af 18/5 2004 til nævnet hedder det bl.a.:

> "Det bemærkes indledningsvis, at for så vidt angår tilkendelse af offentlig førtidspension, så træffes afgørelsen efter reglerne i lov om social pension. I henhold til lov om social pension er det forsikredes arbejdsevne som defineret i denne lov, der skal underkastes en vurdering. Vurderingen af arbejdsevnen i henhold til lov om social pension er ikke sammenfaldende med kravene i forsikringsbetingelserne for udbetaling ved tab af erhvervsevne. Tilkendelsen af offentlig førtidspension er derfor ikke afgørende for Danica Pensions vurdering af forsikredes erhvervsevne i henhold til forsikringsbetingelserne.
>
> Det materiale, som har dannet basis for kommunens tilkendelse af offentlig førtidspension, indgår dog i Danica Pensions samlede vurdering af erhvervsevnetabet i det omfang, det er relevant efter forsikringsbetingelserne.
>
> Danica Pensions lægekonsulent, psykiater J.B., har vurderet, at P.C.B.'s generelle erhvervsevne er nedsat med mindre end halvdelen. Som begrundelse for vurderingen lægger vores lægekonsulent blandt andet vægt på, at der ikke er tegn til betydningsfulde kognitive forstyrrelser, ligesom P.C.B. ej heller er personlighedsforstyrret. Der findes ligeledes ikke dokumentation for, at en stressreaktion skulle være varig og nedsætte erhvervsevnen til under halvdelen i ethvert erhverv.
>
> Danica Pension har stoppet præmiefritagelsen og udbetalingen ved tab af erhvervsevne med virkning fra den 1. marts 2004, da vi har vurderet, at P.C.B.'s generelle erhvervsevne på dette tidspunkt ikke er nedsat til ½ eller mindre.
>
> Vi fastholder derfor, at P.C.B. ikke er berettiget til udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse efter 1. marts 2004."

Klageren har i skrivelse af 7/6 2004 til nævnet anført bl.a.:

"Det er blevet mig bekendt, at der førhen var en 'rimelig' overensstemmelse mellem, dét at blive tilkendt offentlig førtidspension p.g.a. helbredsmæssige årsager, og at en forsikring der dækkede tab af arbejdsevne kom til udbetaling.

Ligeledes vides det, at der i den daværende udformning af Lov om social pension, direkte var mulighed, ved hjælp af anden fortolkning, at tilkende borgere førtidspension med hovedvægten lagt på det ikke helbredsmæssige, men mere rettet på det sociale.
Den nuværende lov er ikke ordret formet således, at denne skarpe adskillelse af tilkendelseskriteriet foreligger i dag.

Danica refererer i deres besvarelse til, at det materiale der har dannet basis for kommunens tilkendelse af offentlig førtidspension, indgår i Danica Pensions samlede vurdering, i det omfang det er relevant for forsikringsbetingelserne.

Danica's forsikringsbetingelsers afsnit der omhandler vurderingen af varigt nedsættelse af forsikredes erhvervsevne, fastslår at erhvervsevnen anses for nedsat til 1/2 henholdsvis 1/3 eller mindre, hvis han ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 henholdsvis 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Når man sammenholdt med ovenstående ser på meddelelsen omkring bevillingen af min førtidspension efter § 20, stk. 1., og at denne refererer til § 16 stk. 1 og 2, hvor ordlyden direkte går på flg.:
§ 16. Førtidspension kan tilkendes personer i alderen 18 til 65 år.
Stk. 2. Det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension,
1) at personens arbejdsevne er varigt nedsat, og
2) at nedsættelsen er af et sådant omfang, at pågældende uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i

fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Det ovennævnte sammenholdt med diverse rapporter og ressourceprofiler, og speciallægers udtalelser, tegner for mig et billede af at Danica her har valgt at sætte kikkerten for det blinde øje, og som tidligere ikke ønsker at få sagen uddybet yderligere.

Danica skriver ligeledes i svarskrivelsen 'at der ikke foreligger dokumentation for, at en stress reaktion skulle være varig og nedsætte erhvervsevnen til under halvdelen i ethvert erhverv'.

Alligevel har Danica på trods af opfordringer fra min side, ikke ønsket at få yderligere uddybende undersøgelser foretaget, for at se om det forholder sig således."

Hertil har selskabet i skrivelse af 24/6 2004 til nævnet anført følgende:

"Det er korrekt, at der tidligere var sammenfald mellem kriterierne for tilkendelse af offentlig helbredsbetinget førtidspension og kriterierne for tilkendelse af udbetaling ved tab af erhvervsevne fra Danica Pension. Det offentlige har dog den 1. januar 2003 ændret kriterierne for tilkendelse af pension, hvorved dette sammenfald ikke længere eksisterer.

Omkring P.C.B.'s kommentarer til vores forsikringsbetingelser må vi gøre opmærksom på, at det som primær udbetalingskriterium er den lægedokumenterede sygemelding, der danner grundlag for vurderingen. Det fremgår at: Forsikringen giver ret til udbetaling af forsikringsydelse i tilfælde af midlertidig uarbejdsdygtighed og varigt tab af arbejdsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde, når den midlertidige uarbejdsdygtighed eller det varige tab af arbejdsevne er til stede i et omfang, der berettiger til udbetaling inden dækningens ophør uanset årsagen til ophøret.

Først når erhvervsevnen er nedsat som følge af sygdom eller ulykkestilfælde, begynder vi at se på mulighederne for indtjening.

Det er vores klare opfattelse, at der er væsentlige forskelle i de 12 elementer i ressourceprofilen, der ligger til grund for tilkendelse af offentlig pension og Danica Pensions forsikringsbetingelser.

Vi vedlægger kopi af det orienterende brev om den nye førtidspensionslov, vi sendte til vores kunder i december 2002.

Som det fremgår af vores brev af 18. maj 2004 til Ankenævnet har P.C.B. ikke en alvorlig psykisk lidelse, men en stressreaktion, der ikke tyder på en varig tilstand, der medfører en nedsættelse af erhvervsevnen med mere end halvdelen.

Vi har forelagt sagen for vores socialmedicinske lægekonsulent J.B., der gør opmærksom på, at der ingen påvirkning er af den intellektuelle funktion. Ligeledes ingen væsentlig personlighedsforstyrrelse, hvilket indebærer, at P.C.B. vil kunne arbejde mere end halv tid. Endelig gør vores lægekonsulent opmærksom på, at det specielle ved denne sag i øvrigt er, at der ikke er fundet/påvist nogen som helst sygdom af betydning for erhvervsevnen.

Det er vores opfattelse, at der ikke er behov for yderligere indhentelse af nye oplysninger, da situationen er særdeles velbeskrevet i erklæringen af 30. oktober 2003 fra psykolog K.J."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**Midlertidig uarbejdsdygtighed**

Ved midlertidig uarbejdsdygtighed forstås, at forsikrede er ude af stand til at passe sit nuværende arbejde.

…

**Varigt tab af arbejdsevne**

Bliver forsikrede ved med at være sygemeldt, og har forsikredes sygdomstilstand stabiliseret sig i et sådant omfang, at hans fremtidige arbejdsevne kan vurderes, foretages en vurdering af, om forsikredes arbejdsevne varigt er nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3. Denne vurdering foretages under alle omstændigheder senest 18 måneder efter den 1. sygedag, eller ved ulykkestilfælde 18 må-

neder efter skadedagen. Selskabet kan for et begrænset tidsrum en eller flere gange udskyde vurderingen af det varige tab af arbejdsevne. Så længe udskydelsen varer, sker der udbetaling efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed.

Forsikredes arbejdsevne anses for varigt at være nedsat til 1/3 eller mindre, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Forsikredes arbejdsevne anses for varigt at være nedsat til mellem 1/2 og 1/3, hvis han blivende ikke længere er i stand fil at tjene mere end 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Ved vurderingen af den forsikredes tab af arbejdsevne foretages et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede anses for egnet til og i tilfælde af omskoling må forventes at blive i stand til at opretholde den førnævnte indtjening, anses hans arbejdsevne ikke for nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3.

Der tages ikke hensyn til, om forsikrede på grundlag af situationen på arbejdsmarkedet er eller efter omskoling vil blive i stand til at få arbejde svarende til sin uddannelse.

Hvis det vurderes, at forsikrede ikke har mistet sin arbejdsevne i den forstand, der nævnes ovenfor, er forsikrede ikke længere berettiget til at modtage ydelser efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og konstateret, at klagerens læge, behandlende psykiater og psykolog samt sociallæge har vurderet, at klagerens generelle arbejdsevne varigt er nedsat. En arbejdsprøvning i et ikke stressende job på et lager har vist, at klageren ikke vil kunne levere en arbejdsindsats, der gør ham kvalificeret til et fleksjob. På den baggrund finder nævnet det godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat til mindre end 1/3, hvorfor selskabet skal udbetale ydelser og yde præmiefritagelse fra den 1/3 2004. Nævnet bemærker i øvrigt, at der efter nævnets opfattelse ikke er grundlag for at antage, at førtidspension er ydet af andre end helbredsmæssige grunde.

Derfor

b e s t e m m e s :

---

Selskabet, Danica Pension, skal anerkende, at klageren har mistet 2/3 af arbejdsevnen og udbetale klageren de ham tilkomne ydelser samt præmiefritagelse med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

J. Hermann